

Arsenaal drukt publiek met neus op de eigen vooroordelen in 'Race' van David Mamet

"Ik ben geen racist, edelachtbare, maar..."

Heeft de rijke blanke man de jonge zwarte vrouw al dan niet verkracht? Dat is van ondergeschikt belang in *Race*. Veel meer gaat het over hoe diep onze vooroordelen geworteld zijn in dit stuk, dat racisme en seksisme vanuit zoveel hoeken belicht dat je ze niet meer zwart-wit kan bekijken.

MAGALI DEGRANDE

Publiekstrekker van het stuk is ancien Dirk Van Dijck, die ook met het idee op de proppen kwam om iets met de theatertekst van de Amerikaanse auteur David Mamet uit 2009 te doen. Het toeval hielp hem een handje toen hij drie jaar geleden in *De moed om te doden*, een stuk van Guy Cassiers voor Het Toneelhuis, inviel voor de zieke Marc Van Eeghem en de Belgisch-Malinese actrice Aminata Demba leerde kennen.

Van Dijck speelt Charles Strickland, een rijke en beroemde man

van middelbare leeftijd die ervan beschuldigd wordt op een hotelkamer een jonge zwarte vrouw te hebben verkracht. Hij klopt aan bij het advocatenkantoor van Jack Lawson (Jeroen Van der Ven) en Henry Brown (Gorges Ocloo) met de vraag of ze hem willen verdedigen.

Daarna staan de dialogen in het advocatenkantoor centraal en verdwijnt Van Dijck letterlijk naar de achtergrond. Het publiek is er getuige van hoe Lawson en Brown, die elk een andere huidskleur hebben, mede daardoor de zaak ook

vanuit een andere hoek bekijken. En dan is er nog de zwarte stagiaire Susan (Aminata Demba), die niet serieus wordt genomen, maar die als puntje bij paaltje komt de touwtjes nog het meest in handen heeft. Wie uiteindelijk gelijk heeft, is in het stuk van Mamet van secundair belang. Veel belangrijker is het om de gangbare discussie bloot te leggen en daarbij te tonen hoeveel 'verborgen racisme' er bestaat bij iedereen die bij hoog en laag beweert geen racist te zijn. Daar gaat *Race* over: over het structureel voortbestaan van racisme in schijnbaar onbevooroordeelde situaties. Mamet schreef de tekst in het jaar dat Obama president werd. Een overwinning, maar er zat nog altijd van alles scheef, en die onrust kon hij kwijt in *Race*.

Waar zijn de pailletten?

Demba is een stuk matuurerder geworden sinds *De moed om te doden*. Ze staat duidelijk haar mannetje in deze productie, waarbij ze van bij

het begin betrokken was. Maar de ster van deze voorstelling is Jeroen Van der Ven, die in de absurde Canvas-comedyserie *Generatie B* van Joost Vandecasteele nog de onbeholpen Jonas speelde, en er nu staat als een staalharde advocaat die bereid is over lijken te gaan om zijn zaak te winnen.

Je gelooft hem zo hard, dat het een raadsel is waarom hij niet al jaren bij het grote publiek bekend is. Gorges Ocloo, die vorig jaar nog een hoofdrol te pakken had in de theaterbewerking van Dave Eggers' boek *Wat is de wat*,

is dan weer op zijn sterkst als hij een gitaar vastneemt en een beetje begint te jammen. Door de verschillende aanpak van beide acteurs zijn de dialogen tussen Van der Ven en Ocloo niet zo sterk als ze hadden kunnen zijn. Een gemiste kans voor een staaltje woorden-

pingpong waar deze tekst zich nochtans uitstekend toe leende.

Toch wint dit stuk ziertjes door de gelaagdheid ervan. Jack Lawson bouwt heel zijn betoog op

op het feit dat het slachtoffer een paillettenjurk droeg tijdens de verkrachting. Zo'n jurk: daar vallen de

Wie gelijk heeft, is van secundair belang. 'Race' gaat over het voortbestaan van racisme in schijnbaar onbevooroordeelde situaties

pailletten toch al af als je er nog maar naar kijkt? Moet de vloer dan niet met pailletten bezaaid zijn? Eigenlijk is het net zo met racisme: we focussen op de verkeerde premisse en gaan er dan maar van uit dat we wel gelijk zullen hebben. Alleen al daar-

om is *Race* een knap en waardevol stuk dat voor velen op precies het goede moment zal komen.

'Race' speelt nog in Vlaanderen tot en met 7 december. Speellijsten: www.arsenaallazarus.be

Gorges Ocloo, Aminata Demba, Dirk Van Dijck en Jeroen Van der Ven in 'Race'.